Teknologiateollisuus

Viite: Sähköpostitse saapunut asiantuntijapyyntönne 21.09.2022, TaV 27.09.2022

Ehdotus neuvoston asetukseski korkeisiin energianhintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Esitämme lausuntonamme kunnioittavasti seuraavaa:

Esitys sisältää viisi toimenpidettä, joista neljä koskee sähkömarkkinoita ja yksi fossiilisen energian tuottajia:

- koordinoitu tavoite sähkön käytön vähentämiseksi EU-maissa
- sähkön kulutuspiikkien leikkaaminen
- sähkön myyntihinnan katto muulle kuin maakaasulla ja kivihiilellä tuotetulle sähkölle
- jäsenmaille mahdollisuus asettaa tariffit sähkön loppukuluttajille
- fossiilisen energian tuottajien voitoista maksettava solidaarisuusmaksu.

Teknologiateollisuus huomauttaa, ettei mikään ehdotuksista alenna sähkön tai kaasun markkinahintaa, minkä vuoksi energian hintakriisi Euroopassa jää ratkaisematta. Tästä johtuen EU-maiden teollisuuden kilpailukyky jää heikommaksi kuin muilla suurilla talousalueilla Amerikassa ja Aasiassa. EU:n teollisuus menettää markkinaosuuksia ja tuotantoa, mistä seuraa tehtaiden alasajoa, työttömyyttä ja hyvinvointitappioita kaikissa EU-maissa.

Sähkön käytön vähentäminen

Esityksessä EU-maille asetetaan yhteiseksi koordinoiduksi tavoitteeksi vähentää sähkön käyttöä 10 prosentilla kaikilla sähkön käyttösektoreilla. Toimenpiteet ehdotetaan rahoitettavaksi tulouttamalla mahdollisen sähkön myyntihinnan katon ylitäviä tuottoja jäsenvaltioille.

Suomessa on jo käynnistettu energian säästökampanja, jossa neuvonnalla ja tiedottamisella pyritään saamaan sähkön käyttöä vähennettyä. Teollisuuden osalta energiatehokkuussopimuksilla on saatu tähän mennessä hyviä tuloksia katselmusten, neuvonnan ja investointiavustusten ansiosta. Säästötoimet ovat kohdistuneet kaikkeen energian käyttöön, ei pelkästään sähköön. Teollisuudessa on meneillään prosessien sähköistäminen, millä nostetaan tuottavuutta ja vähennetään polttoaineiden käytöstä aiheutuvia päästöjä. Tämä kehityssuunta vaikeuttaa sähkön käytön vähentämistavoitteen saavuttamista.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Sähkön kulutuspiikkien leikkaaminen

Komissio ehdottaa pakollista 5 prosentin leikkaamista sähkön kulutuspiikeistä. Viikonpäivistä pitää valita 3-4 tuntia, joiden aikana sähkön kulutuspiikit yleensä esiintyvät ja kohdistaa leikkaustoimenpiteet niihin. Ehdotuksen mukaan jäsenmaat voivat käyttää piikkien leikkaamiseen markkinaehtoisia toimia kuten tarjouspyyntöjä sähkön käyttäjille siitä hinnasta, jolla ne olisivat valmiita luopumaan käyttämästä sähköä valittuina piikkitunteina. Toimenpiteellä edistettäisiin kulutusjoustojen käyttöä erityisesti teollisuuden piirissä, mutta myös energiapalveluyritysten muiden asiakkaiden piirissä.

Toimenpide on järkevä ja käyttökelpoinen myös Suomen olosuhteissa. Kysyntäjoustoille on meillä paljon potentiaalia erityisesti kotitalouksissa mutta myös pk-sektorilla. Suuret sähkön käyttäjät pääsääntöisesti hyödyntävät kysyntäjoustoja normaalina osana energian käytön hallintajärjestelmiään.

Teknologiateollisuuden yrityksillä on tarjota kysyntäjoustojen hyödyntämiseen tarvittavia järjestelmiä ja laitteita, jolloin kysyntäjoustojen edistämisen myötä suomalaisille yrityksille tarjoutuu uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Sähkön myyntihinnan katto muulle kuin maakaasulla ja kivihiilellä tuotetulle sähkölle

Komissio ehdottaa sähkömarkkinoille hintakatoksi 180 euroa/MWh uusiutuvilla energialähteillä, ydinvoimalla ja ligniitillä tuotetulle sähkölle. Hintakattoa ei sovelleta maakaasulla ja kivihiilellä tuotetulle sähkölle, jotka ovat yleensä marginaalituottajan asemassa sähkömarkkinoilla. Hintakatto toteutetaan siten, että selvitetään kunkin tunnin aikana toteutunut sähkön tuotanto kaupanteon jälkeen ja verrataan toteutunutta hintaa hintakattoon. Hintakaton ylimenevä osuus tilitetään jäsenvaltiolle. Tavoitteena on rahoittaa kertyneillä varoilla korkeista energian hinnoista kärsivien sähkön käyttäjien kompensaatioita. Asetus olisi voimassa yhden vuoden sen hyväksymisestä.

Suomen osalta ehdotus on tarpeeton, koska meillä korkeita energiakustannuksia on kompensoitu sosiaalitukia ja vähimmäisetuuksia nostamalla energian hinnan kohoamisen huomioon ottavilla indeksikorotuksilla. Tuet kuten asumistuki kohdistuvat juuri niihin, jotka kärsivät eniten energian hinnan noususta. Hintakatto puuttuu sähkömarkkinoihin sosiaalipoliittisin syin, mitä ei voi pitää tarkoituksenmukaisena. Sitä paitsi toimenpide ei vaikuta itse ongelmaan, joka on kallis sähkön markkinahinta.

Mahdollisuus asettaa tariffit sähkön loppukuluttajille

Suomessa on sähkömarkkinat avattu kilpailulle jo 1990-luvulla eikä ole mitään syytä palata entiseen sääntelytalouteen. Kuluttajien mahdollisuus valita energian myyjä johtaa energiayritysten väliseen kilpailuun, uusien energiatuotteiden kehittämiseen ja sektori-integraation hyödyntämiseen sekä pitävät energian hinnan kurissa. Tämän hetkisen hintakriisin juurisyyt ovat Venäjän hyökkäyksessä Ukrainaan ja maakaasun hinnan nousussa, joihin suomalaisten sähkön myyjien ei ole mahdollista vaikuttaa.

Fossiilisen energian tuottajien voitoista maksettava solidaarisuusmaksu

Fossiilisten polttoaineiden tuottajille ehdotetaan asetettavaksi tilapäinen verotettavasta voitosta perittävä solidaarisuusmaksu, jonka tuotot käytettäisiin kalliista energian hinnasta kärsivien kotitalouksien ja yritysten tukemiseen. Maksu perittäisiin öljy-, kaasu- ja kivihiiliyrityksiltä sekä öljynjalostamoilta ja se koskisi vuoden 2022 aikana syntyneitä voittoja. Maksun suuruus olisi 33 % verotettavista voitoista, jotka ylittävät 20 % vuosien 2019-2021 keskimääräisistä voitoista.

Suomen osalta ehdotus on tarpeeton, koska meillä korkeita energiakustannuksia on kompensoitu sosiaalisin tukitoimin niille, jotka tukea eniten tarvitsevat. Fossiilisiin polttoaineisiin kohdistuva solidaarisuusmaksu sotkee energiapolitiikan ja sosiaalipolitiikan keskenään, mitä ei voi pitää tarkoituksenmukaisena. Maksua on pidettävä ylimääräisenä korvamerkittynä verona, joillaisia ei pitäisi säätää millekään toimialalle.

Lisätiedot:

Johtaja Helena Soimakallio
sähköposti: helena.soimakallio@teknologiateollisuus.fi
puhelin: 040 - 550 7706